

دوشنبه 30 فروردین 1395 - 10 رجب 1437 - 18 آوریل 2016

قتل «گریبایدوف» سفیر کبیر روسیه تزاری در ایران به دست مردم معترض تهران...

* 30 فروردین
در گذر تاریخ

* قتل «گریبایدوف» سفیر کبیر روسیه تزاری در ایران به دست مردم معترض تهران
(1207 ش)

اشاره:

پس از شکست ایران در دوره دوم جنگ با روس، معاهده ترکمنچای به امضاء رسید که همانند معاهده گلستان، بر ضرر ایران بود.

پس از مدتی گریبایدوف به عنوان سفیر کبیر روسیه، برای نظارت بر اجرای مفاد آن به ایران آمد. او می‌خواست با زور و خشونت، مردم مسلمان ایران را به قبول و اجرای این قرارداد خفت‌بار وادار کند.

یکی از مواد قرارداد ترکمنچای، بازگشت مردم سرزمین‌های جدا شده از ایران، به آن مناطق بود. در همین حال، شماری از زنان گرجی که در ایران مسلمان شده و ازدواج کرده بودند، حاضر به رها کردن خانواده‌های خود و بازگشت به گرجستان نبودند. گریبایدوف نیز قصد داشت به زور، آنان را به سفارت روسیه برده و به گرجستان منتقل نماید.

اما میرزا مسیح مجتهد از روحانیون برجسته تهران، مردم را به اجتماع، مقاومت و دفاع از نوامیس مسلمانان فرا خواند. مردم مسلمان تهران نیز با تظاهراتی اعتراض‌آمیز به نزدیکی سفارت روسیه رفتند.

با تیراندازی مأموران سفارت و کشته شدن سه نفر از مردم بی‌دفاع، خشم و انزجار عمومی برانگیخته شد و مردم به سفارت روسیه حمله کردند.

در این حمله، گریبایدوف و شماری از همراهان او به قتل رسیدند. این حادثه، واکنش طبیعی مردم مسلمان ایران، در برابر ستمگری، تجاوزگری و افزون‌خواهی دولت روسیه تزاری و بی‌کفایتی حکومت فتحعلی شاه قاجار بود. اما فتحعلی شاه از این حادثه بسیار ترسید و برای جلوگیری از بروز جنگی دیگر، هیئتی را برای عذرخواهی به روسیه فرستاد.

در آن زمان چون روسیه در حال جنگ با عثمانی بود، عذر فتحعلی شاه را پذیرفت و دولت ایران هم میرزا مسیح مجتهد را به عتبات عالیات در عراق تبعید نمود.

* اولین سفر «ناصرالدین شاه قاجار» به اروپا (1252 ش)
اشاره:

میرزا حسین‌خان مشیرالدوله، صدراعظم ناصرالدین شاه قاجار، در نخستین سال صدارتش کوشید برای آشنائی شاه با مظاهر تمدن اروپا و ایجاد زمینه‌های مناسب برای اجرای برنامه‌های مورد نظر خود در ایران زمینه‌های سفر شاه قاجار را به اروپا فراهم سازد.

پس از انجام مذاکرات با رؤسای کشورهای اروپائی، امپراتور اتریش و دولت‌های آلمان، فرانسه، بلژیک، سوئیس و ایتالیا آمادگی خود را برای پذیرائی از شاه ایران اعلام کردند.

تا اینکه در این روز موكب شاهانه از تهران به طرف گیلان حرکت کرد و به سمت مسکو پایتخت روسیه به راه افتاد. این سفر چندین ماهه، گرچه به امید مشاهده ترقیات دولت‌های اروپائی و رغبت یافتن به اجرای اصول تمدن و نظام جدید زندگی در ایران بود، عملاً نتیجه خوبی نداد.

زیرا شاه را مایوس ساخت و فاصله میان تمدن شرق و غرب را آن قدر زیاد یافت که نه تنها امید به رسیدن به پای دولت‌های بزرگ را از او سلب کرد، بلکه او را آماده جلوگیری از تأسی به اروپائیان و حتی مسافرت به اروپا گرداند.

در این میان، اصرار و تهدید روس‌ها و نفوذ درباریان بی‌اطلاع، سودجو و تطمیع شده و بی‌حقیقتی انگلیسی‌ها که به لباس دوستی در پی بسط نفوذ خود و تضعیف ایران بودند و سیاست دول بزرگ که فقط نفع خود را می‌خواستند، از عوامل تأیید نظر شاه بود.

با این همه، دو سفر دیگر شاه نیز، برای خوشگذرانی بود نه یافتن راه ترقی.

همچنین هزینه‌های سرسام‌آور و کمرشکن این مسافرت‌های بیهوده، باعث عقب ماندگی هرچه بیشتر مملکت، فقر سراسری و وابستگی بیشتر به اجانب می‌گردید.

در این میان، دربار قاجار برای تهیه مخارج این خوشگذرانی‌ها، مجبور بود که به بیگانگان دست نیاز دراز کند و امتیازهای وطن فروشانه‌ای را به آنان واگذار کند که بیش از پیش، اقتصاد ایران را درهم می‌کوبید. امتیازاتی که برخی از آنها، تا بیش از شصت سال نیز ادامه داشت.

* میرزا علی اصغرخان اتابک اعظم با یک فروند کشتی جنگی زره پوش روسی و تشریفات کامل وارد بندر انزلی شد. (1286ش) اشاره:
مجاهدین گیلان ابتدا از پیاده شدن او جلوگیری نمودند و سپس با نمایندگان مجلسی شورای ملی تماس گرفته کسب تکلیف کردند. مجلس موافقت خود را با ورود او اعلام کرد.

* سالارالدوله با عده زیادی از کردان به کرمانشاه بازگشت و آهنگ تسخیر همدان نمود. (1291ش)

* عین الدوله والی آذربایجان وارد تبریز شد و در عالی قاپو مسکن گزید. (1299ش) اشاره:

طرفداران خیابانی عالی قاپو را محاصره و از رفت و آمد اشخاص بدانجا جلوگیری کردند.
عین الدوله طی تلگرافی از دولت تقاضای دویست هزار تومان پول کرد.

* اقامت مصدق السلطنه والی سابق فارس در شیراز (1300ش) اشاره:

مصدق السلطنه، والی سابق فارس که پس از استعفاء در 12 فرسنگی شیراز در ملک نصیرالدوله زندگی می‌کرد، پس از ورود نصرت السلطنه والی جدید به شیراز و به خاک بختیاری رفت و در آنجا اقامت گزید.

* حمله اسمعیل سمیتقو به آذربایجان (1300ش) اشاره:

اسمعیل سمیتقو به آذربایجان حمله کرد جنگ سختی بین اتباع وی و قوای ژاندارم در گرفت. عده زیادی ژاندارم در این زد و خورد کشته شدند.

* وقوع تظاهرات شدیدی در دادگستری علیه مشیرالدوله (1301ش) اشاره:

عده ای از مردم علیه مشیرالدوله و اقدامات کابینه اعتراض کردند .

* محمد جواد تربتی ادیب و

شاعر و فرهنگی و مدیر روزنامه پولاد درگذشت. (1349ش)

* طراحان و مجریان سیاست آمریکا در خاورمیانه و آسیا در تهران گرد آمدند. (1349ش)

* بین ایران و شوروی برای خرید ماشین آلات سیلو قرارداد منعقد و امضاء شد. (1349ش)

* نمایندگان حزب پان ایرانیست در مجلس شورای ملی دولت را به مناسبت بحرین استیضاح کردند. (1349ش)

* ایران و کره شمالی با هم

روابط سیاسی برقرار کردند. (1352ش)

* داوطلبان شرکت در کنکور سراسری از مرز 220 هزار نفر گذشت. (1355ش)

* سخنرانی وزیر امور خارجه آمریکا در اجلاس وزیران پیمان سنتو درباره ایران (1357ش)

اشاره:

سایروس ونس وزیر امور خارجه آمریکا در اجلاس وزیران پیمان سنتو گفت.
ایران مهمترین نقش را در امنیت سنتو ایفاء می‌کند.

* در این روز عده ای حدود 500 نفر ضمن خروج از مسجد ملاهاشم مشهد تظاهراتی برپا کردند. (1357ش) اشاره:

و در پی آن جمعیتی حدود 1500 نفر در مقابل منزل آیت الله سید عبدالله شیرازی اجتماع کردند و در نهایت با دخالت پلیس متفرق شدند.

* درگذشت دکتر

«خواجه نوری»

محقق علم آمار

(1372 ش)

اشاره:

دکتر عباسقلی خواجه نوری در سال 1294 ش در تهران متولد شد و پس از اتمام تحصیلات مقدماتی و دانشگاهی، در سال 1335 ش از دانشکده علوم

دانشگاه پاریس به اخذ درجه دکترا در رشته آمار نائل گشت.

وی در مشاغل پژوهشی، آموزشی و مشاوره در امور اجرائی وزارتخانه‌های مختلف، فعالیت گسترده‌ای داشت و در سال 1345، مؤسسه آموزش عالی آمار را در تهران تأسیس کرد.

دکتر خواجه نوری بنیانگذار روش نمونه‌گیری مبتنی بر نظریه احتمال و استنباط آماری در ایران و یکی از محققان برجسته علم آمار در کشور بود. از استاد خواجه نوری تألیفات متعددی برجای مانده که روش‌های مقدماتی آمار، روش تحقیق و آمار پیشرفته از آن جمله است.

این استاد و پژوهشگر علم آمار سرانجام در 30 فروردین 1372 در هفتاد و هشت سالگی در تهران درگذشت.

* درگذشت سعدی افشار

آخرین بازمانده نسل سیاه بازی کشور

(1392ش)

اشاره:

سعدی افشار تا ششم ابتدائی درس خواند، برای نخستین بار در سال ۱۳۳۰ بر روی صحنه رفت. سعدی افشار تنها بازمانده نمایش سیاه بازی در ایران بود.

مراسم بزرگداشت وی در

سال ۱۳۸۵ با حضور بسیاری از بزرگان تئاتر در خانه هنرمندان ایران برگزار شد. همچنین در فیلم تهران ۱۵۰۰ نیز از او یاد شده بود.

وی در ۳۰ فروردین ۱۳۹۲ بعد از تحمل یک دوره ی طولانی بیماری به علت عفونت ریوی و پوکی استخوان در خانه شخصی خود در تهران درگذشت. هم زمان تئاتری از او به اسم فیس پوک روی صحنه بود.

* 10 رجب

در گذر تاریخ

* ولادت حضرت

علی اصغر(ع) فرزند

امام حسین(ع)

(60 ق)

اشاره:

عبدالله رضیع (شیرخواره) یا علی اصغر، فرزند سید الشهداء

امام حسین(ع) است که در روز عاشورا در آغوش پدر با تیر حرمه یا عقیبة بن یشر به شهادت رسید.

مادرش، رباب، دختر امرءالقیس بود. وقتی امام برای آخرین وداع، مقابل خیمه‌ها آمد، زینب(س)، علی اصغر را آورد.

وی در آغوش امام بود که تیری بر گلوئی او اصابت نمود و به شهادت رسید. آن گاه امام(ع) جسد آن کودک را در کنار خیمه‌ها در گودالی که حفر کرد، به خاک سپرد.

* ولادت «امام محمدتقی(ع)،

جواد الائمه(ع)» (195 ق)

اشاره:

حضرت امام محمدتقی(ع) امام نهم، در مدینه‌ی منوره به دنیا آمد. روز تولد آن حضرت را پانزده و نوزده رمضان نیز گفته‌اند. ابوجعفر، کنیه و جواد، تقی، قانع، مرتضی و نجیب از القاب آن امام می‌باشند.

* رحلت عالم و مجتهد بزرگ

آیت الله «میرزا باقر قاضی تبریزی» (1366 ق)

اشاره:

میرزا باقر قاضی تبریزی فرزند

میرزا محمدعلی در سال 1285 قمری در تبریز متولد گردید.

وی از محضر اساتیدی چون میرزا حبیب‌الله رشتی، ملاحسینقلی همدانی، فاضل شربانی، آخوند خراسانی، علامه محمد کاظم یزدی، شریعت اصفهانی و شیخ حسن مامقانی بهره‌ها گرفت.

* 18 آوریل

در گذر تاریخ

* کودتای موفقیت آمیز

«جمال عبدالناصر» علیه «محمد نجیب»

در مصر (1954م)

* درگذشت «آلبرت انیشتین» فیزیک‌دان شهیر و مبتکر فرضیه اتمی (1955م)

* تشکیل اولین کنفرانس

کشورهای غیر متعهد در باندونگ اندونزی (1955م)

* روز ملی و استقلال کشور آفریقائی «زیمبابوه» از استعمار انگلیس (1980م)

* انفجار اوکلاهما سیتی

(1995 م)

* کشتار اهالی روستای «قانا» در لبنان توسط رژیم صهیونیستی (1996م)

* مرگ «پول پوت» رهبر خون‌خوار خیم‌های سرخ کامبوج (1998م)

* ترور «عبدالعزیز رنتیسی»

رهبر جنبش حماس توسط رژیم صهیونیستی

(2004م)